

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ODŘÍZNEME HRANY (PODRUHÉ)

Popis aktivity

Základní vlastnosti mnohostěnů, průniku dvou rovin.

Předpokládané znalosti

Krychle, vrchol, hrana, stěna, popř. volné rovnoběžné promítání, průnik dvou rovin

Potřebné pomůcky

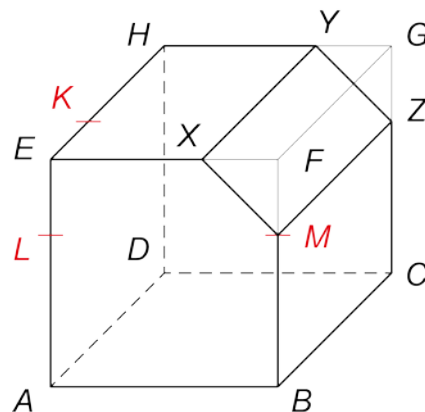
Rýsovací potřeby

Zadání

Je dána krychle $ABCDEFGH$. Dále je sestrojena rovina XYZ a její průnik s krychlí – odřízli jsme hranu FG a vznikl pětiboký hranol. Body X , Y a Z leží na hranách EF , GH a GC a platí, že

$|FX| = |GY| = |GZ| = \frac{1}{3}|AB|$. Na hranách EH , EA a FB jsou zvoleny body K , L a M tak, že platí

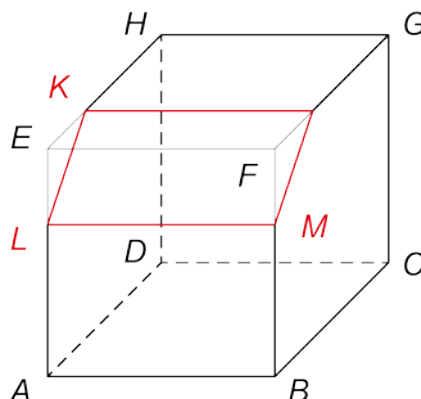
$|EK| = |EL| = |FM| = \frac{1}{3}|AB|$.

1. Sestrojte rovinu KLM – odřízněte touto rovinou hranu EF krychle $ABCDEFGH$. Nakreslete mnohostěn, který vznikne.
2. určete, kolik bude mít mnohostěn vrcholů, hran a stěn.

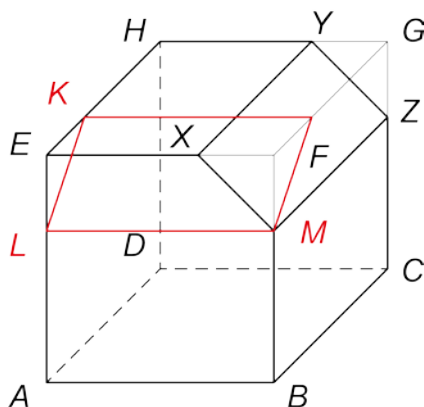
Možný postup řešení, metodické poznámky

1. Když nalezneme průnik krychle s rovinou KLM , vznikne obdobný řez jako v případě průniku krychle s rovinou XYZ .

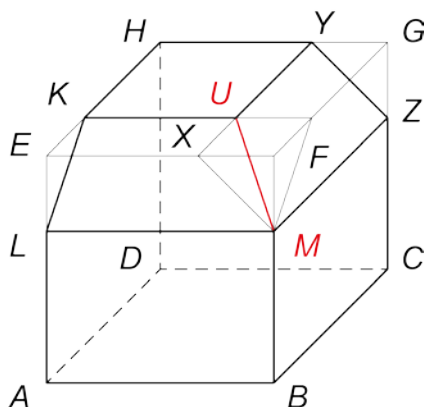
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nehledáme ale průnik roviny KLM s krychlí $ABCDEFGH$, ale s pětibokým hranolem, který vznikl průnikem krychle a roviny XYZ . Musíme proto najít průnik rovin KLM a XYZ .

Průnikem dvou rovin je přímka – jejich průsečnice. K nalezení přímky nám stačí znát její dva různé body. V našem případě se roviny KLM a XYZ protínají v bodě M a v bodě ve stěně $EFGH$ krychle. Označme tento bod U .

Přímka MU je průsečnicí rovin KLM a XYZ , můžeme sestavit vzniklé těleso:

2. Mnohostěn má

- 11 vrcholů (o 3 vrcholy více než krychle)
- 17 hran (o 5 hran víc než krychle)
- 8 stěn (o 2 stěny víc než krychle)

Doporučujeme obrázky promítnout dataprojektorem.

Doplňkové aktivity

Aktivitu lze použít v návaznosti na aktivity Rozřízněte krychli poprvé atd., a Rozřízněte hrací kostku poprvé. Aktivita úzce souvisí s aktivitami Odřízněme rohy poprvé atd. a přímo navazuje na aktivitu Odřízněme hrany poprvé.

Na aktivitu pak navazují aktivity Odřízněme hrany potřetí atd. a aktivity Vybrúsíme diamant poprvé atd.

Obrazový materiál

Dílo autora